

جمعه ایرتسی - ۱۵ کانون ثانی ۱۹۲۷

جلد : ۷

دردنجی سنه - نومرو ۷۸

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

یوردی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

مجله محبوسه

آبونه شرائطی : سنه لکی ۲۵۰

آلتی آیلغی ۱۲۵ ؛ فوق العاده

نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشدر .

بجوعه من هیئت نجه طبعی تنسیب

ایدلمه یین آئرلر اعاده ایدلمز .

هر آیلک برنجی و ادب . بشقی کوندری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی رسمی مجموعه در

مشاهده د دوغرو

۱

دیل هیټی :

معارف وکالتجه بر « دیل هیټنک » تشکیل ایدلکده اولدیفنی غزتلر یازیور . « دیل هیټی » بالطبع تورکجه نیک شمدي به قادار اهل ایدلش ، داهای دوغروسو هیچ دوشونوله مش ، ال سوروله مش اولان لغی ، تاریخی ، فیلولوژیسی ، تصوق ، تصفیسی کی هر درلو تدقیق وتبی ایله مشغول اوله جقدر . غزتلرک ایکی سطرله بیلد بر دکلری بوخیر اوقادار مهم رتشیندر که جهوریت دورنک کندیته شعار ایدیندیکی « ملی وحدتی تأمین ایتمه » به دوغرو حرث ساحه سنده آتیلش اولانک خیرلی بر آیدر .

جمیت حیانتک الکاشلی مؤسسه سی دیلدر .
جمیت حیاتی تشکیل ایدن مؤسسه لریک باشنده لسان بولتور .

لسان جمیت حیاتی وجوده کترین هر نوع اجتماعی حادثلری ، فردک جمیتدن ایدیندیکی تصورلرله طبیعتدن ایدیندیکی مفهوملری ، فردک شعورنده تجلی ایدن یا کر دویغولری افراد آراسنده نقل و تبلیغ ایتک ؛ معشری شعورک حس ایدیندیکی اجتماعی دویغولری فردلرله تلقین ایتک صورتیه عاداتا اجتماعی وارلنک تأسس و انکشافنه خدمت ایدر .

ملی وحدتی وجوده کتیره جک عامللرک
الک باشنده دیل بولتور .

فردلر آراسنده مشترک دویغولری بو صورتله نشر و تبلیغ ایتمه واسطه اولان دیل عینی حرثه صاحب اولان فردلر آراسنده بالخاصه برلکک تأمیننه خدمت ایدر . برمتده وحدت اوولته منسوب اولان فردلر آراسنده عینی حرث دویغولرینک عینی هیجانله ، عینی صراحتله انتشار ایتسیله حصوله کلیر . فرد کندی شعورنده لسانک افاده ایدینکی مدلوللری حقیقه دویش ، دوشونش و او مدلوللری جانی ، هیجانی بر صورتده

بالخاصه استقباله عائد اولیه برقاعت حاصل ایدتی که ، کندی کندیته یارینک لک زنگین واک مدنی ، نورلی بریلده سنک از میر اوله جفته ایمان ایتیم . فقط هر نه ده اوله انسانلرک مزیتلری یاننده برده مغلوبیت جهلری وار : ایشته ، مملکتیزک یک چوق یزنده صولک سنه لریک دوغور دینی یکی بریاشیش طرزی بوراده ده کندی کویستر مکده کیکمه مش : یارحیاتی ... فقط بوسوزلرمدن دولایی مقصد یا کلش آکلاشیلر سین ۱۰۰ کلنک ، ذوق ایتک بالخاصه بو کون ، بر ضرورت حالی آلدشدر . بالکیز ، هر نه صورتله اولورسه اولسون ، ملی ژرئومیزک خارجه آقامسی تأمین ایدلم . متعدد بارلرده ، مدنی احتیاجلری تطمین ایدن اجنبی قادینلره جبرلمزده کی بارالرمزی ویریمه . بو آقشام سزه کولن ، التفات ایدن هر هانکی بر قادین یارین آقشامده بر باشقه وطنداشمه کوله جک واولنک جبنده کندی آله غیرت ایده جکدر . ونهایت بر کون سزی واولی ترک ایدرک مملکتته دونه جک نتیجه ده قایب ایدن بز اوله جعز . چونکه تکر تکر بلکه اهمیتیز کوزوک ، فقط برلشدکلری زمان یک اهمیتلی یکون طوتان بارالریز بر کون مقدس یوردیزک سینه سندن قایب اوله جق ! اجتماعی بر خطامزی جانلاندیران بو جله لری ، صرف وطنه اولان مربوطیم دولایسیله یازدم ۱۰۰ ای کنج ازمیرلی ، ثروتکی خارجه ایتیمق سزین اکله میکی کندیکه شعار ایدن وهر نه صورتله اولورسه اولسون یاره کل مملکتکده قاناسنی وجدانی و مقدس بر بورج بیل ۰۰ بو طرزه دوشوندیکک و بو طرزه حرکت ایدینک تقدیرده سویملی ازمیریز دنیالک لک زنگین واک مدنی بر شهری اولاجقدر . سکا حرمت و تقدیس ای عزیز ازمیرلی کنج ...

کانون فانی ۹۲۷ محمد مسیح

باشامش اولمی که روحنده قوتلی بر حیایت ، جانی بر شعور ، مدنی بر اجتماعی وارلق حصول بولش وعینی مدلوللرک انتشار ایدینکی دیگر فردلر ایله کندی آراسنده یعنی جمیت افرادی آراسنده بر معارفه Sympathie تأسس ایتش و بو صورتله جمیت حیانتک قوتلی بر تساندی وجوده کلش اولسون . ایشته لسان بالواسطه فردک جمیتده کی موقعی جمیته قارشی ترصین ایدینکی کی جمیتک موقعی ده فرده قارشی قدسلیشدیرر . و بویه جه تجلی ایدن تساند ملی وحدتی تأمین ایدن عامللرک باشلیجه لردن برینی وجوده کتیرر .

بو کونکی « تورکجه » مز قبل المشاهده دورنده در .

لسان حادثه لریک غیر مضبوط ، یعنی لسانک داغیق ، انضباطسز برحاله منتشر اولمی ، کلشی کوزل قاعده لرده تابع بولنسی ، بویه قاریشیق برحاله تداول ایدیه کلشی اولسانی قونوشان فردلر ، مدنی بر جمیت افرادی اولدقلرینه کوره ، اولر آراسنده لزومی اولان رابطه نی حقیقه وجوده کتیره مز . واقعا فردلر آراسنده قونوشمه ، آکلاشمه حاصل اولماز دکل ، فقط اوقادارله قایر ، اصل روحلرده آشدر ، فورانلر ، هیجانلر تولید ایدجک ومعشری وجدانک دویدینی الک یوکسک دویغولری ، مدنی تساندی وجوده کتیره جک الک شدتلی علاقلری ، رابطه لری فردی وجدانه آشیا به جق جانی ، قوتلی برواسطه حاله کلمز .

بونکده سبی لسان مؤسسه سنک هنوز قبل المشاهده دورنده قلوب مدون بر لسان حاله حقیقه مامش اولماسیدر .

جمیتلرک حیانتده لسان مؤسسه سنک کچیردیک تکامل دوره لریک بونقظه نظرندن ایکی به آیریلدیفنی کوره بیلیرز . برنجی دوره دیلک داغیق ، یابانچی عنصرلرله مزوج ،

مثلا لسان مؤسسه‌سی شورلی بر تدقیق ایله، علمی بر اصول ایله ضبط و ربط آله له جتی، انضباطی تأمین ایده جک، مدون مدنی بر لسان حالته کثیره جک یرده اوزمانکی جمعیت حیانتک ایجنده یوزدیک غیر علمی هوا بومؤسه‌سی ده امثالی کبی بابانجی عصر لرك تهاجنه معروض بر افش، بنیه‌سی تزلزله اوغرامش، یاد قاعده لره تابع قیلار ق استقلالدن محروم بر حاله قومیشدر . [۳] ملی بنیه بابانجی، یاد ایلردن آفش اجتماعی وارلق ایله هیچ بر مناسبی اولیان یاد قاعده لری ملی مؤسسه لری بالطبع بوتون بوتون انضباطسز بر حاله قومیش، و جمعیت حیاتی معاصر مدیتدن اوزاق، معشری شعورک کوستردیک استقلالتردن آقیری، تماماً داغینیق برماهیده بر افشدر .

لسان مؤسسه‌سی هنوز مجهول خالدهدر . شمدی بو مؤسسه لرك ایجندن بری واک مهمی اولان دیلرک تدقیقه باشلانسی جمهوریت دورینک حرث ساحه‌سده آه جتی الذخیلرک مقبول آدیلردن بری اوله جقدر . بر تدقیق و تتبع ایشنده اصولی بر صورتده حرکت ایتک ایچون طوبولسی لازم کلن بولده هریشدن اول مؤسسه‌سی تشکیل ایدن حادثه لری، لسان واقعه لری، کله لری مشا هده به باشلامقدر . دیگر تعمیرله مجهولی اولا معلوم حالته کتیرمک و صوکرک اونک اوزرنده ایشله مکدر . یوقسه هنوز قبل المشاهده دورنده بولنان حادثات اوزرنده ایشله مه به باشلامق مجهول اوزرنده حرکت ایتک دیمکدر .

طیبی « آرتق لسانخزده بزم معلومز دگی؟ » « قونوشدیفغز دیله بیلمیورمی؟ » کی سؤال لرك وارد اوله میه جتی ظن ایتمکه برابر شاید بویه دوشونلر اولورسه اونره قارش شونی سوله مکله اکتفا ایدرم : طبیعت عالنده تکون ایتمکه اولان طبیعی [۳] مهورد « قواعد عتانیه » اوقبیلندر .

جدی حرکت لره کندی کوسترمسی، و ملی مؤسسه لره حکمران اولان قبل المشاهده دورینه عائد قارغشه لنه هیچ اولمازسه لسان ساحه‌سده بر نهایت ویرانه ده وغرو حرکت ایدلسی دیمکدر .

عتانی دهنتک یاد قاعده جیلکی فی الحقیقه سابق « عتانی ایمبراطور لغندن » « تورکیه جمهوریتنه » انتقال ایدن شی، کرک مادی وارلق، یعنی طوبراق، مملکت، ٹولکه اعتباریله، کرک معنوی وارلق، یعنی ملی وارلق تشکیل ایدن اجتماعی مؤسسه لری اعتباریله هیچ ال سورولمهش، انکشاف و تکاملی هیچ دوشونولمهش برماهیده دز . مثلاً بو کون ناصیل مملکتک هر هانکی بر نقطه سنده قیمتی بر طبقه مکنوز اولدنی معلوم دکله، معنوی ساحه، حرث ساحه‌سی ده اوله باکر بر حالده قالمشدر .

یا لکنز - مع التأسف - آرا ده شو فرق وار که مادی ساحه نظر لردن تماماً مستور، علم و فن وساطتی اولمده جبهه درونه نفوذ ایدیه مز، غیر مکشوف بر ساحه اولدیفندن اوله جبهه قاله بیلدیک حالده ؛ معنوی ساحه بالذات باشانسی حسبله محسوس، مشهود کبی بر حالده اولدیفندن (هر نه قادر بو فرق و رؤیت ابتدائی اولمقه برابر) و بناءً علیه قولایلقه البه ایدیه بیلیر بر ساحه حسنی و بر دیکندن دولانی اوزرنده تأثیر لری اجر اسندن کری قانماش، تخریبکار روللر - موفق اولما مقله برابر - اصلیتی، بکارتی ازالیه اوغراشمشدر . [۲]

فقط بو حرکت لری علمی اولدینی ایچون

[۲] عینی روحی حانک تأثیر لره درک بو کون بیه هر هانکی فن و علم ساحه سنده سوز سوبلکی صلاحیتی خارچنده حد ایدنر، ایجنده باشادقلری جمعیت حیاتی کنده لریته بر مانوسیت و بردیک و اجتماعی مقامیزمه نک نه قادر مترک اولدیفندن غافل بولندقلری ایچون اجتماعی مؤسسه لری حقتده کلیدی کوزل حکم لری ویرمکه و مثلاً بر لسان عالمکی، بر اخلاق خوجانی طاسلامده هیچ بر بخود تصور ایتلر .

انضباطسز بر حالده منتشر اولوب قاعده سز، یعنی تابع اولدنی نوز قاعده لری بولنوب تدوین ایدله مش اولدنی، کلیدی کوزل تداول ایدیه کلیدی دوردر .

ایکنجیسی ایسه دیل کندی بنیه‌سه صاحب اولمش، بابانجی عصر لردن صیرلش، بولنش اولان نوز قاعده لریته تابع اولار ق حادثه لری انضباط آله آفش، استقلالتی قازانمش و بالتیجه لسانده وحدت حصوله کلش اولان دوردر .

عینی مقایسه‌سی دیل زده تطبیق ایدر، و دیل زده بویه ایکی دورده ایره بیلیرز . برنجی دوره بوندن اولکی « لسان عتانی » دوری، ایکنجی ده تکامل دورینه کیرمکه اولان شمدیکی « تورکیه » مزدر .

ایشته بو کونکی « تورکیه » مزک وضعیتی بودر . شیمدی به قادر تابع ایدلسک ایسته نیان بابانجی عصر لردن، قاعده لردن صیرلش اولمقه برابر هنوز کنده لک تابع اولدنی نوز قاعده لری بولنوب لسان حادثه لری انضباط آله آفماش اولدیفندن قبل المشاهده دورینه عائد انضباطسزلق، قارغشه لقی ایجنده در . [۱]

بوقارغشه لک ازاله‌سی آفماق مشاهدیه باشلامسه متوقفدر .

بوقارغشه لک ازاله‌سی ایچون « تورک دیانی » اصولی بر صورتده تدقیق و تبعه باشلامق لازم کلیر .

تورکجه بویه تدقیق و تبعه باشلامق ملی حرثی تشکیل ایدن مؤسسه لردن بر یسک مشاهدسه باشلامق و بویه جبهه لسانک برنجی دوره سه نهایت ویردک، ایکنجی دورده سده داخل اولمقدر . بویسه ایجنده بولدینمز آنباده دوریمزک

[۱] هر کون غز نه لره لسانخزده کوردیکمز اندیشه لره لسانخزک قایب اولمده بولندیفنه دائر اولان شکایته سبب بو بوقبل المشاهده دورینه عائد قارغشه لک فردی وجدان لره کوستردیک انضباطسز لدر .

سوکیلی

- اپکنی یارق

دیمشدم که او ، قضا و قدرک حکمه رام
اولش ایشیق وقوفون مرکب برخلوقدر .
ناصیل بولدمه ییم ؟ اونی باشقادرلو آکلامک
امکانی وارمی ؟ کندیسنی اوقادارشیلره نفوذ
ایش ، اوقادار قیقلره بوروش اوقادار
باشقائن استدیگم موجودلرک ایچه کیمش
کوریم که دیگر بر شکنی دوشونه مدم .
ذاتاً اونک بر کندیسنی ، بر اصل کندیسنی
اولیفندن شهلیم . چونکه هر تصادم ،
حقق اوله طانیدیم اشکالک خطری آراسده
اولدی . او ، قارشیسنده هر جسی شفافلا
شدر اراجق برقابلیته . ایسته دیکي موجودک
ذواته داخل اولورو ایسته دیکي چرچوونک
ایچندن کورونیور . او حلاله او ، آخاق
ضیاور ایچه یله بوغورولش سیال برحاموردر .
و کائنات اونک ایچونلرک رنک ، جنس جنس
قالیلردن باشقا برشی دگیلدر . عجباً بنده
اوله ییم ؟ ایسته خیالچوق ترده دوشورون
شی ! زمان اولدی که کندی اونسوز بوش بر
شیشدن فرقی بولماد و یاشادیسنی آکلامق
ایچون اونک قلمک اوسته گلمه سنی بکلمدم .
ینه زمان اولدی که دامار لرمده اونک گزیندیکي
، کوزلرمده اونک چاقدیننی و ایچمده اونک
قاینادیننی حس ایتدم . فقط دایما کندیمده ،
اصل نم بنگمده ارادتمک باغلاندیننی ،
دیلک طوتولدیننی ، وجودمک طاتلی بر
اوبوشوقلنه اوغراندیننی سه زمکدن اوزاق
قلمادم وطن ایتدم که ایچمده ظلمنده سیانت ،
جورنده شفا بولونان عجایب برخلوق صاقیلدر .
اونی سیلره ، نه دیه کیشدیرمده دولدولر اراق
بکاسعدت واطمشان کتیریور . دیه بیلیم که
ساعتلرم اونک بویوسنه انتظارله گچمکده در .
بونکه برارطن ایتیمک که اوبالکتر بختتمک
چیچکسر بنگم مۆکل بریاریدر . خایر ! خایر !
جوق دفعه حس ایتیم که اوده دورغون گوللره
باقان برآی کچی یوزمده کندیسنی سیرایدیور .

سودا

سودا میجان ویر
بوش کوللارمزه ؟
بالوارسقی ، کلسه ک دیزه ،
او ، ینه فرمان ویر :

قلبری پورا پورا
بزی بیتیر ، سوکرا
قلمبزه جان ویر .

علی ممتاز

حادثه لر « فزیک » تدوین ایدلندن اول ،
یعنی طبیعی حادثه لر برکل حائلده طولانمندن
اول « عالم کون و فسادده » جریان ایدیور ،
وزده بو حادثه لرک ایچنده یاشایوب دوریوردق .
فقط هیچ بروقت طبیعی حادثه لر بجه معلوم
تلقی اولونه مازدی ، ونه کیم معلومده دکلدی .
بونک کچی معنوی ساحده مثلاً لسان حادثاتی
جریان ایده کئیکه برار هنوز قاعده لری الده
ایدیلمدیکی ایچون اونک اوزرنده هیچ بر
صورته حرکت ایدمه یز ، مثلاً تصفیه عملیه سنی
تطبيق ایدمه یز . مؤسسه هنوز مجهول برحاله
اولدینندن بزدن صادر اوله جق بر حرکت
علمی اولماز . او مجهولی معلوم حاله کتیر
واصوله علمی حرکتده بولونه ییلیر .
ایسته بو مجهولی معلوم حاله کتیرمک
ایچون اولاً مؤسسینی مشاهدیه باشلامق
لازم کیر .

لسان حادثه لری مشاهده آئنه آلمق
ایچون طوتولسی لازم کان اصولدنده
کله جک مقاله ده بحث ایده جکم .

مقبل نعمه الله

ون او کاسجری وسجرحه دی نامتناهی ابداع
قدرتی گوسترن بر آینا اولیورم . قارشیمه
کیلیور ، طبیقی بر دیو آیناسنه یارق کچی سطحمده
الدینی حدودسز شکلری ، دوداقلر دایمده
بر تبسمله سیر ایدیور . بوتسم شیطانییدر ؟
اله وودن بار آتیلان ایلبلک بالیچقندن یاپیلان
آدمه شایان کوردیکي خنده می بکزه یور ؟
بیلمه یورم . فقط صانیورم که چهره سنک بو
الک گوز آلیچی نقطه سنی سوسله ین ابساط ،
او کالاسی رودیه درو محقق بک تصادفندن نمون
اولدیننی گوستر مکده در . چونکه جوق دفعه لر
یوزنه یارقون آرازمده دوستلنه بکزه برشی
دویورم و اونک تکین اولمادیننی بیلدیکم حلاله
ینه یانندن قاجایورم .

معافیه شه سز که او ، قضا و قدرک مطیع
بر بندمیدر . زیرا کندیسنده اصلا مقصده
بکزه ین برشی سه زمدم . اونکله هانگی
نتیجه به وارمی ایچون قارشیلادق ؟ برلکده
یورودیکمز بول ، زده جیقور ؟ بو ، هانگیزه
معلوم ؟ بن برشی بیلمه یورم . بن ایچمده اچان
بر زاسانک یانین قوقوسیه مستم . بن
سر خوشم . صانکه بیللور برقدحن آتشین
قطره لی مسکیر بر مقووی صولک داملا سنا قادار
ایچورم و بوشالان باله می تکراردولدر میسی
ایچون اوگا اوزاتیورم . بومتقوع ، صانکه
اونک دوداقلرندن یاپیلش بر ا کسیردر ؟
اوقادار قیرمیزی رنگی وار . و ایچمده صانکه
اونک کوزلرینک نوری منجلدر ؟ اوقادار یاش
دوندیریور . بونکه برار بنگا قالیسه یز ،
عینی روزکارک اوگه دوشش ایکی آواره
یارقندن باشقا برشی دگیل و آرتیق صاچلرمز
دانیلوب کوزلرمز دومانلا مشدر . اوله ایسه
واوسین روزکارده بر فریطیا اولون ویزی
صاره صاره آرقاسندن سور کله سین
دورسون !

فقط غالباً ، قضا و قدرک کندیسیدر .
چونکه شیمدی به ددارنه بر شیدن شکایت
استدیکي ، نه در شکله در قارقیلدیننی کورددم .
بکاهب نه یاتسمز بر استحاله صورتده عیان اولدی .